

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΙΣ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ

**Η ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΙΣ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΘΑ ΜΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΟΤΑΝ ΘΑ ΜΠΟΥΜΕ
ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 9 ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ**

Οι διάφορες μορφές που παίρνει το ρήμα για να φανερώσει την ψυχική διάθεση του ομιλητή λέγονται **εγκλίσεις**. Οι κύριες εγκλίσεις είναι:

- ✓ **Οριστική** $\implies$ φανερώνει πως αυτό που δείχνει το ρήμα είναι **κάτι βέβαιο, πραγματικό** (π.χ. Η Μαρία **λούζεται**.)
- ✓ **Υποτακτική** $\implies$ φανερώνει πως αυτό που δείχνει το ρήμα είναι **κάτι που θέλουμε ή περιμένουμε να γίνει** (π.χ. Η Μαρία **θέλει να λουστεί**.)
- ✓ **Προστακτική** $\implies$ φανερώνει πως αυτό που δείχνει το ρήμα είναι **προσταγή, επιθυμία, ευχή** και έχει μόνο β' ενικό και β' πληθυντικό (π.χ. **Λούσου, Μαρία**.)

Παρατηρήσεις:

- 1) Οριστική έχουν όλοι οι χρόνοι. Υποτακτική έχουν μόνο ο Ενεστώτας, ο Αόριστος και ο Παρακείμενος. Προστακτική έχουν μόνο ο Ενεστώτας και ο Αόριστος.
- 2) Όταν ένα ρήμα είναι στην Υποτακτική, συνοδεύεται από τα μόρια «ας, να» ή τους συνδέσμους «για να, όταν πριν, αν, άμα» ή το απαγορευτικό «μη».
- 3) Η αύξηση που παίρνουν τα δισύλλαβα ρήματα της Α' συζυγίας στον αόριστο ενεργητικής φωνής (δηλ. γράφω - έγραψα) χάνεται στην Προστακτική (γράψε - γράψτε).
- 4) Το ίδιο ισχύει και για τα σύνθετα ρήματα που έχουν ως α' συνθετικό μία πρόθεση (π.χ. ανά, μετά, παρά, από, επί, υπέρ, διά)

και β' συνθετικό ένα δισύλλαβο ρήμα α' συζυγίας (π.χ. μεταβάλλω, επιβλέπω, μετατρέπω). Τα ρήματα αυτά παίρνουν στην Οριστική ενεργητικού Αορίστου αύξηση ανάμεσα στην πρόθεση και το ρήμα (εσωτερική αύξηση) (δηλ. καταγράφω

- κατέγραψε), η οποία, όμως χάνεται στην Προστακτική (κατάγραψε - καταγράψτε).

5) Στο β' ενικό πρόσωπο της Προστακτικής Ενεστώτα και Αορίστου των σύνθετων ρημάτων ο τόνος ανεβαίνει στην προπαραλήγουσα (π.χ. υπόγραφε - υπόγραψε).

6) Προσοχή στην ορθογραφία

Στολίζω στολίστε (εξαιρέσεις δανείστε, , στολιστείτε αθροίστε, κλπ)

Νικῶ νικήστε

Κατεβαίνω κατεβείτε

Ασκήσεις:

1. Συμπληρώνω τη συνταγή βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό τύπο της Προστακτικής:

Σαλάτα ζυμαρικών

Μαγειρέψτε (μαγειρεύω) τα ζυμαρικά σε μια μεγάλη κατσαρόλα με βραστό αλατισμένο νερό. **Σουρώστε** (σούρωσα) τα και **τοποθετήστε** (τοποθέτησα) τα ξανά στην κατσαρόλα. **Προσθέστε** (προσθέτω) λάδι. **Ανακατέψτε** (ανακατεύω). **Προσθέστε** (πρόσθεσα) τα ντοματίνια, τη μοτσαρέλα, τις ελιές, το κουκουνάρι και μισό φλιτζάνι βασιλικό. **Ανακατέψτε** (ανακατεύω). **Μοιράστε** (μοιράζω) τα ζυμαρικά στα πιάτα. **Προσθέστε** (πρόσθεσα) στο καθένα το βασιλικό που περίσσεψε. **Ρίξτε** (έριξα) πιπέρι και **Σερβίρετε** (σερβίρω).

2. Ξαναγράψω τις προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στην Υποτακτική ή την Προστακτική του αντίστοιχου χρόνου:

Λύστε τις ασκήσεις και διορθώστε τες.

Να λύσετε τις ασκήσεις

Πότιζε και σκάλιζε τα λουλούδια.

Να ποτίζεις και να σκαλίζεις τα λουλούδια

Να δανείζεις με χαμηλό τόκο και να ζητάς εγγυήσεις.

Δάνειζε με χαμηλό τόκο και ζήτα εγγυήσεις

Να βγείτε έξω και να ρωτήσετε κάποιον περαστικό.

Βγείτε έξω και ρωτήστε κάποιο περαστικό

Συγυρίστε και φυλάξτε τα βιβλία σας.

Να συγυρίσετε και να φυλάξετε τα βιβλία σας

3. Σημειώστε δίπλα από κάθε πρόταση τι έγκλιση είναι. Ακολουθώ δώστε την στον αντίθετο αριθμό.

Στερέωσε τα ράφια γερά. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

Στερεώστε τα ράφια γερά

Να μείνεις μακριά από τα παράθυρα. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Μείνε μακριά από τα παράθυρα

4. Να βάλετε τα ρήματα στις εγκλίσεις. Προσοχή στην ορθογραφία:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

ΠΡΟΣΤΑΤΙΚΗ

	β' ενικού	β' πληθυντικού	β' ενικού	β' πληθυντικού.
Αφήνω	Να αφήσεις	Να αφήσετε	άφησε	Αφήστε
Φροντίζω	Να φροντίσεις	Να φροντίσετε	φρόντισε	φροντίστε
Πίνω	να πιεις	Να πιείτε	πιες	Πιέστε
βγαίνω	Να βγεις	Να βγείτε	βγες	Βγείτε
Μένω	Να μείνεις	Να μείνετε	μείνε	Μείνετε
περιποιούμαι	Να περιποιηθείς	Να περιποιηθείτε	περιποιήσου	περιποιηθείτε
Στήνω	Να στήσεις	Να στήσετε	στήσε	Στήσετε
Ποτίζω	Να ποτίσεις	Να ποτίσετε	πότισε	Ποτίστε
Σκέφτομαι	Να σκεφτείς	Να σκεφτείτε	Σκέψου	Σκεφτείτε
κλείνω	Να κλείσεις	Να κλείσετε	Κλείσε	Κλείστε
Ανεβαίνω	Να ανεβείς	Να ανεβείτε	Ανέβα	Ανεβείτε